

10 oktober 2021

VOTUM EN GROET

Bijbellezing: Openbaring 1, vers 1 t/m 8

Tijdens de eerste catechisatieavond met de oudere jongeren afgelopen zondagavond, hebben wij even wat met elkaar kennisgemaakt. En ook is heel even gesproken over de kerkdiensten: wat vind je van de kerkdiensten? Ik hoorde toen een aantal keren hetzelfde antwoord: 'wel belangrijk, maar ook wel saai.' Nou, dat is eerlijk. Maar (!) ook *betrokken*, want de kerkdiensten worden blijkbaar *wel* als belangrijk ervaren. Nu, een van de redenen dat iets saai is, kan zijn dat het heel ver van je eigen leven en beleven afstaat. Je kunt het gewoon niet meemaken. Een andere reden dat iets saai is, kan zijn dat je niet weet waarom iets gebeurt, dat je het gewoon niet kunt volgen, het gaat gewoon langs je heen. Nu, dat laatste daar kunnen wij iets aan doen. Ik ga vanmorgen niet heel de kerkdienst bespreken, wij blijven bij de eerste vijf minuten van de dienst: votum en groet Maar als wij vanmorgen kijken naar de achtergrond, de betekenis van wat er dan in die eerste minuten gebeurt..., misschien dat die eerste minuten van de kerkdienst dan alvast heel mooi, of een beetje mooi voor je gaan worden. Ik ben benieuwd..., ik hoop het eigenlijk.

Twee weken geleden heb ik verteld waarom wij de dienst altijd met een lied beginnen. Dat lied, het beginlied, is een intochtlied: zoals de joodse pelgrims zingend de stad Jeruzalem binnengingen – intocht deden in de stad Jeruzalem - om God te gaan ontmoeten, zo gaan wij aan het begin van elke kerkdienst staan en gaan wij ook zingend God tegemoet. In gedachten zingen wij onszelf richting God. Zoals vanmorgen met die woorden van Psalm 138: 'k Zal met mijn ganse hart Uw eer vermelden Heer, U dank bewijzen! Ons richting God zingen... En daarna zijn wij een moment stil – ook vanmorgen zei ik het weer nadat wij het lied hadden gezongen en ik de kansel op was gegaan: 'laten wij een moment stil worden voor God'. Want ja..., het is nogal wat om de Heere God zingend tegemoet te gaan, om God te mogen gaan ontmoeten... Denk je eens in: je bent hier, wij stonden hier te zingen voor God, wij zitten hier met elkaar als het ware voor Gods troon... Om stil van te worden...

Maar dan, als wij zingend richting God zijn gegaan... en stil worden om te beseffen dat hij hier echt voor God mogen zijn..., dan spreek ik de woorden uit – elke week: 'onze hulp is in de Naam van de Heere, Die hemel en aarde gemaakt heeft, Die trouw houdt tot in eeuwigheid en niet loslaat het werk van Zijn handen'. Wat is dat? ... Nou, wij noemen die woorden met een mooi Latijns woord 'votum'. Votum, letterlijk betekent dat 'belofte'. Je kunt ook het woord 'votum' vertalen met 'wijding'. Dat woord gebruik je niet in je alledaagse leven. Wijden, opdragen aan: onze hulp is in de Naam van de Heere, dat betekent: deze dienst is in handen van God. Alles wat hier gebeurt in het komende uur is voor God... en is van God. Misschien heb je het aan mij wel eens gezien, maar ik houd ook altijd mijn armen gespreid en mijn handen open. Een gebaar dat je iets groots opvangt, dat je iets groots in handen krijgt. Heel deze dienst, alles wat wij doen en ontvangen in dit uur, zo zeggen wij aan het begin, is in handen van God. Is voor God. En is *van* God. Is *voor* God bestemd, om Hem te eren. En is van God, dat ontvangen wij van God en mogen wij doen met Gods hulp. Het uur, deze tijd hier in de kerk,

deze kerkdienst is gewijd, aan God gewijd, dat uur hier bij elkaar is bijzondere tijd, helemaal onderdeel van de week, maar toch ook anders, apart gezet, apart gezet voor God. Even terug naar het begin van de dienst – ja, wij blijven vanmorgen even bij het begin steken: nadat wij aan het begin van de dienst zingend God tegemoet zijn gegaan... en een moment stil zijn geworden om tot ons door te laten dringen wat het betekent om God te mogen ontmoeten..., daarna kijken wij elkaar aan en zeggen wij tegen elkaar: onze hulp is in de Naam van de HEER; wat wij nu gaan doen is van God en voor God. Wij kijken elkaar aan en bemoedigen elkaar. Bemoediging, zo wordt het votum ook wel eens in andere gemeenten genoemd: wij bemoedigen elkaar, wat platter gezegd: we peppen elkaar op met drie korte zingen die ik uitspreek. Wij peppen elkaar op met woorden uit Psalm 124: onze hulp is in de Naam van de HEERE. In de Naam van de Heere zijn wij hier bijeen. Dat is wat jou, u en mij vanmorgen bindt, wie u ook bent en wie diegene is die een bank voor of achter je zit: wij zijn met elkaar samengekomen in de Naam van de HEERE voor God, door God.

Onze hulp is in de Naam van de HEERE Die hemel en aarde gemaakt heeft, zo citeer ik psalm 124. De grote God Die aan het begin van alle dingen stond - voordat hemel en aarde gemaakt waren, was Hij er al - deze grote God staat nu ook aan het begin van deze dienst en aan het begin van alles wat er vanmorgen in dit uur gaat gebeuren. Alles is op Hem gericht. Alles is van Hem afhankelijk. Maar: Hij is *een God van trouw!* Onze hulp is in Naam van de HEERE Die hemel en aarde gemaakt heeft en Die trouw houdt tot in eeuwigheid. Wij leven als schepselen van Zijn trouw. Hij is met ons begonnen, misschien ben je wel gedoopt lang geleden, dat was het begin van de weg die God in al Zijn trouw met je gaat. Maar je kunt het al zien aan dat gebouw waar wij vanmorgen zijn samengekomen: wij zijn hier nu, op 10 oktober 2021. Maar vorige week was hier ook de gemeente en werden dezelfde woorden uitgesproken aan het begin van de dienst. En 10 jaar geleden ook. En 100 jaar geleden waren hier ook mensen die zingend God tegemoet gingen en een moment stil werden en vervolgens elkaar bemoedigden 'onze hulp is in de Naam van de HEER'. En 3000 jaar geleden werden deze waren ook door mensen gezongen, als zij naar de tempel gingen, Psalm 124. God is een God van trouw: alle tijden veranderen, de tijd is zo ongelooflijk veel veranderd, tijden veranderen, dingen vergaan, straks zijn wij er ook gewoon niet meer..., maar God is een God van trouw, Hij blijft in de verbinding met ons mensen, Hij roept ons steeds weer terug, Hij gaat met ons door de diepten heen. Onze hulp is in de Naam van de HEERE, Die trouw houdt tot in eeuwigheid en niet loslaat het werk van Zijn handen. 'Verlaat niet wat Uw hand begon, o Levensbron, wil bijstand zenden'.

Als wij uitspreken dat onze hulp is in de Naam van de Heere Die hemel en aarde geschapen heeft en trouw houdt tot in eeuwigheid, als wij dat met elkaar uitspreken – ik spreek hardop en u in stilte in uw hart - dan wordt dit uurtje zingen en stilzitten, luisteren en bidden, opgenomen in de eeuwige trouw van God, God Die al de eeuwen door verder gaat met Zijn volk, met Zijn kerk. Met dit votum, wijden wij deze tijd aan God en worden wij zelf opgenomen in de tijd van God, in Gods eeuwige trouw.

Je kunt elkaar daarom aankijken, als ik het votum uitspreek en elkaar daarmee bemoedigen. Votum, bemoediging. Onze hulp is... wij – ook jij en ook u – wij mogen leven van de eeuwigdurende trouw van God. Je kunt ook tijdens het votum je ogen nog even gesloten houden en proberen je nog op God te concentreren: 'deze dienst, ikzelf, onze gemeente, alles is in Uw handen en rust in Uw trouw, U

Die niet loslaat het werk van Uw handen, het is alles aan Hem gewijd.

En daarna steek ik altijd mijn hand op. Nee, ik ga geen vraag stellen. Ik spreek een groet uit, met een handgebaar wat al heel lang in de kerk gangbaar is. Het handgebaar laat zien dat het om een groet gaat. Ik mag u groeten namens God: genade zij u en vrede van God onze Vader en van de Heere Jezus Christus. Woorden waar wij heel zuinig op moeten zijn en die wij niet moeten gaan veranderen en moderner maken: het zijn de woorden waarmee Paulus steeds de gemeente groette als hij een brief aan hen schreef, woorden waarmee sindsdien zoveel gemeenten in zoveel talen zijn gegroet en vanmorgen ben ook jij met deze woorden gegroet. Gegroet door mij, maar dat is niet zo belangrijk..., het is een groet van God.

Dat is eigenlijk bijzonder... Gegroet *namens* God. Vergelijk het eens met als je van iemand de groeten krijgt. Soms is dat zo standaard, dat het je totaal niet raakt. Maar sommige groeten raken je. Je opa of oma die aan je dacht en je vader of moeder de groeten liet doen aan jou. Wat leuk! Of die vriend die je een hele tijd niet had gezien, maar die een kennis van je had gesproken en zei: 'doe hem de groeten'. 'Wauw, wat leuk! Hoe ken je die nou weer?' Of als je de groeten van een bijzonder persoon krijgt. In mijn vorige gemeente liet een trotste vader mij eens een filmpje zien dat hij had opgenomen van Dirk Kuijt. In dat filmpje groette Dirk Kuijt de dochter van deze trotste vader en wenste haar sterkte toe vanwege haar ziekte. 'Dat zou zijn dochter wel even opfleuren'. Nou, vanmorgen heeft u de groeten gekregen van een wel heel bekende Persoon, van God Zelf. Als dat niet raakt...

Ja, waarom raken groeten soms zo heel echt? Met een groet laat je zien dat je aan die persoon denkt. Dat hij of zij zich verbonden voelt met jou. Je bent even verbonden, op afstand weliswaar, maar toch echt verbonden. Nu, dat is wat God aan het begin van deze dienst aan ons wil vertellen. Wij gaan Hem zingend tegemoet..., wij worden stil omdat het toch wel heel erg groots is om hier voor God te zijn..., wij belijden dat onze hulp is van Hem Die trouw is tot in eeuwigheid, wij wijden dit moment aan God en worden wijzelf opgenomen in Gods eeuwige trouw... en dan... als wij ons zo richten op God, richt God Zich vervolgens op ons: 'Gegroet! Ik denk aan je. Op afstand weliswaar verbonden, maar weet dat Ik met je verbonden wil zijn. Ik denk aan je op dit moment. Ik ben erbij.' ...

Nu, ik weet niet wat je van deze dienst vanmorgen vindt... misschien wel erg veel uitleg in de preek... maar je hebt vanmorgen in ieder geval wel de groeten gekregen. God heeft met het overbrengen van Zijn groet tegen je laten zeggen dat *Hij* op dit moment aan je denkt.

Ik denk dat voor de lezers van Paulus brieven en ook voor de lezers van het boek Openbaring zo'n groet heel kostbaar moet zijn geweest. Dat heeft ook te maken met de woorden die worden gebruikt. Want je hebt groeten in alle soorten en maten natuurlijk: 'groetjes', hartelijke groeten', wat beleefd: 'met vriendelijke groet', 'hoi!', 'goedemiddag', een boks. Nu, Johannes begint zijn boek, zoals Paulus al zijn brieven begint met de groet: genade zij u en vrede. Die twee woorden – genade en vrede - zijn zo kostbaar!

Allereest even waar ze vandaan komen: genade, dat is charis in het Grieks. Nu was er in de tijd van het Nieuwe Testament, de tijd waarin de meeste mensen Grieks spraken een heel alledaagse groet en die heel gewone groet luidde 'chaire!' Gegroet! Letterlijk zoiets als 'wees blij!' Gewoon het 'goedendag' van onze tijd. Maar wat deed Paulus nu? Paulus heeft die heel gewone groet ('chaire') iets veranderd, een paar letters en dan krijg je 'charis': genade. Het klonk zo vertrouwd, zoals die heel gewone groet op straat, maar het was net iets anders wat Paulus zei: genade. Het kernwoord van heel Paulus' geloof.

Genade en vrede. Een Griekstalige groet (genade) voor de niet-joden en een joodse groet voor de joden: vrede, shalom. En met die twee woorden is eigenlijk alles gezegd, krijg je zoveel door God aangezegd. In dat ene woord 'genade' komt eigenlijk heel Gods Wezen mee, je hoort er gewoon God Zelf in. Je hebt dat wel eens met een groet hè, je hoort aan het woord of aan de klank al gelijk wie het zegt. Nu, God komt met heel Zijn wezen, met alles wat Hij is tot ons, komt heel dichtbij, in dat ene woord: genade.

Johannes laat dat heel mooi zien en daarom heb ik vanmorgen de groet uit Openbaring 1 gelezen, want bij Johannes luidt de groet niet alleen 'genade zij u en vrede', maar volgt er nog iets achteraan: genade zij u en vrede van Hem Die is en Die was en Die komen zal en van de zeven geesten die voor Zijn troon zijn, dat is de Heilige Geest en van Jezus Christus Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van de koningen der aarde. God zegt niet zomaar aan het begin van de dienst 'hallo' tegen je. God komt met heel Zijn Wezen – Vader, Zoon en Heilige Geest – naar je toe en zegt: genade voor jou.

Even de woorden van Johannes langslopen:

Genade van Hem Die is en Die was en Die komen zal. God was en is en zal er zijn. God was er vanaf het allereerste begin, niet met je verstand te beredeneren. God stond aan het begin van de schepping. God heeft het ook allemaal verkeerd zien gaan met deze wereld. Hij was er, Hij is er. God weet ook hoe het afloopt met deze wereld, want Hij zal er zijn. Genade van deze God, genade van deze God Die al die tijden in Zijn handen heeft. Genade van die God Die alles met deze wereld kan doen wat Hij wil..., maar Hij heeft ervoor gekozen om ons genade te schenken, om ons te laten delen in Zijn eeuwige liefde. Genade van Hem Die is en Die was en Die komen zal.

Genade van de zeven geesten die voor Zijn troon zijn. Dat zijn lastige woorden. Ik ga dat niet allemaal uitleggen, maar

de zeven geesten staan voor de Heilige Geest. Bij die zeven geesten voor Gods troon, moet je maar denken aan zeven brandende lampen, of kaarsen. Zoals de menora, de gouden kandelaar met zeven lampen, die in de tempel in Jeruzalem stond, zeg maar: bij de troon van God. Zeven lampen, die branden als beeld voor de Heilige Geest. Zeven lichten, waarmee de zeven gemeenten worden verlicht aan wie Johannes het boek Openbaring schrijft. Alle gemeenten op aarde, ook de gemeente van Maarssen, mag leven van het licht van de Heilige

Geest, aangevuurd, verwarmd, bijgelicht door Gods Heilige Geest.

Genade en vrede van Hem Die is en Die was en Die komen zal... en van de zeven geesten die voor Zijn troon zijn.

Genade van de Vader en van de Heilige Geest en... genade van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van de koningen der aarde. ... In Jezus Christus, in de Heere Jezus, zien wij pas echt wat die genade van de drie-enige God betekent. Gods genade, dat is Zijn liefde tot in de dood, liefde voor mensen die zich allemaal verloren hadden aan de dood, maar die door Jezus gered worden. Gods genade, dat is vergeving voor mensen die zo lastig anderen kunnen vergeven. Gods genade, dat is nieuw leven, niet meer bang hoeven te zijn voor de dood en alles wat daarmee te maken heeft, omdat Hij de Eerstgeborene uit de doden is. Genade, dat is ook: hoop en vertrouwen, omdat Jezus de Overste is van de koningen der aarde, alle machten, werkelijk alles wat je in de greep houdt, wat je leven bepaalt, wat macht heeft over ons mensen... alles staat onder Zijn macht!

Nu alles van deze God... en alles wat Hij voor ons op het oog heeft... alles wat Hij ons wil schenken en waar Hij ons in wil laten delen... God in heel Zijn wezen... komt mee in dat ene woordje: genade. Dat is de groet van God. Dat is God Zelf. ... En als die genade je wordt aangezegd en als je die genade in je hart sluit..., dan komt er in je leven werkelijk shalom, vrede. Genade en vrede. Want vrede, dat betekent niet alleen geen oorlog. Vrede, de vrede die je van God mag ontvangen, dat betekent rust. Dat het ondanks alles goed is. Dat er harmonie is, ondanks alle stoorzenders. Dat er heelheid in je leven is, ondanks alles wat er druk is en onaf is en opgepakt en aangepakt moet worden. Genade en vrede... van Hem Die is en Die was en Die komen zal - van de God van alle eeuwigheid. ... Genade en vrede van de zeven geesten die voor Zijn troon zijn, genade van de Heilige Geest Die ook onze gemeente in Gods licht stelt en het geloofsvuur doet branden. ... Genade en vrede van Jezus Christus, de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van de koningen van de aarde, van alle aardse machten.

Je zou toch door deze God gegroet worden en gezegd worden dat Hij op dit moment aan je denkt en je helemaal wil maken met Zijn genade en liefde?

Ik weet niet hoe u hier vanmorgen binnen bent gekomen – twee weken geleden heb ik zo'n inventarisatie gedaan hè: wie kwam vol verlangen naar de kerk? Wie is door zijn ouders of door zichzelf uit bed gesleurd, maar dat ga ik nu niet doen...: Misschien kwamen sommigen van ons vanmorgen met een heel vol hoofd en vol hart de kerk binnen, door alles wat er in de afgelopen week is gebeurd, of door alles wat er deze week misschien moet gebeuren... Wat is het dan bijzonder dat de eerste woorden die God Zelf tot je sprak, waren: genade en vrede. 'Kom, probeer van Mijn genade te leven. Mijn genade is genoeg. Genade van de Overste van de Koningen der aarde, Hij Die alle macht heeft. Genade van Hem, Die is en Die was en Die komen zal: Hij heeft ook deze tijd, deze heftige tijd van je leven in handen... en het valt Hem niet uit de handen, jij valt niet uit Zijn handen.

Misschien kwamen er ook wel sommigen van ons met een beetje schroom de kerk binnen, omdat je het geloof er in de afgelopen week weer een beetje bij hebt laten hangen, omdat je er op dit moment eigenlijk helemaal niet zo mee bezig bent... 'Genade', zo zegt God tegen je. Voordat wij om vergeving van onze zonden hebben gebeden, voordat wij deze week gaan proberen om ons leven te beteren, heeft God al Zijn genade over je leven uitgesproken. Wat mooi. Zoals die vader in de gelijkenis van de verloren zoon, die vader die zijn armen uitstak om zijn zoon te ontvangen, terwijl zijn zoon er nog helemaal niet klaar voor was.

Misschien kwam u wel vol dankbaarheid vanmorgen de kerk binnen. Je voelt je gelukkig, dankbaar. Misschien omdat het weer zondag is. Omdat je geniet van de dingen of de mensen die God je geeft. 'Genade', zo zegt God tegen je. Dat alles wat je mocht ontvangen en waar je gelukkig mee bent, is Mijn genade voor jou. Geniet ervan. En blijf dicht bij Mij.

Misschien dat je wel vol stress vandaag in de kerk zit..., of ontevreden met jezelf..., of opgejaagd door je toetsen... je moet er flink tegenaan, ook in de komende week... maar vergeet dan niet om allereerst en vooral te leven van Gods genade. Bij God hoef je niets te verdienen, niets te presteren, niets voor elkaar te maken. Alles is volbracht voor je leven en je hele ziel en zaligheid. Verlies dat onderweg in de achtbaan van het leven alsjeblieft niet.

En misschien is het vandaag wel de laatste keer dat u in de kerk bent, wordt volgende week zondag je overlijden afgekondigd. Dat klinkt hard, maar dat kan. Maar ook dan, ja, juist dan, mag je weten: God heeft mij vanmorgen Zijn genade aangezegd. Ik mag leven en ik kan sterven, opgenomen in Gods genade. Genade en vrede van de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van alle machten.

Soms kan in enkele minuten gezegd worden wat gezegd moet worden. Mij lukte dat in deze preek niet. Maar als je zo terugkijkt hè, dan is eigenlijk alles al in de eerste minuten van de kerkdienst gezegd. Votum en groet. Wij wijden de kerkdienst aan God, wij dragen de kerkdienst op aan God en bemoedigen elkaar dat wij opgenomen zijn in Gods trouw, Die niet loslaat het werk van Zijn handen. En wij ontvangen de groet van God. God is op ons betrokken en denkt op dit moment aan ons... met Zijn genade en Zijn vrede voor ons. Ook al zou je niets aan de rest van de dienst gehad hebben, dan heb je toch alles al in de eerste minuten gekregen. Gods genade en vrede aangezegd.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 06- 40632938 // dekruijf@live.nl